ਬੀ. ਐਲ. ਕਸ਼ਯਪ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਬਨਾਮ
ਐਮ/ਐਸ ਜੇਐਮਐਸ ਸਟੀਲਜ਼ ਅਤੇ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਨੁ.
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 379 ਦੀ 2022)
ਜਨਵਰੀ 18, 2022
[ਵਿਨੀਤ ਸਰਨ ਅਤੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 – ਆਰ. XXXVII – ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ – ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਗਿਆ – ਪਰਿਵਾਦੀ-ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਹੈ, ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਇਸਪਾਤ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਸਪਲਾਇਰ – ਇਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 200 ਟਨ ਇਸਪਾਤ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਰੀਅਲ ਏਸਟੇਟ ਫਰਮ ਸੀ – ਸਪਲਾਈ ਦੋ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸੀ – ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ "ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਗਿਆ" ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ "ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਗਿਆ" ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਚਾਅ ਹਾਸੇਵਾਲੇ ਅਤੇ ਤੰਗ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਟ੍ਰਾਇਅਲ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚੈੱਕ ਦਾ ਬਾਊਂਸ ਹੋਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਦ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਮਲਾ ਲਿਖਤੀ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਕਰਾਰ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ – ਆਰ. XXXVII ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵਜਹ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ (ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ) ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਨਿਯਮ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ – ਭਾਵੇਂ ਟ੍ਰਾਇਅਲ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਸੰਭਵ ਬਚਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਜਬੂਤ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ – ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 2) ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਹਾਸੇਵਾਲਾ ਜਾਂ ਤੰਗ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਟ੍ਰਾਇਅਲ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਸਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ

ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਚਾਅ ਸਰਾਸਰ ਬੇਤੁਕਾ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ, ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਧੀਨ ਆਰਡਰ XXXVII CPC ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਬਚਾਉ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? [ਪੈਰਾ 13]

2. ਪਲੇਂਟ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਮਲਾ ਲਿਖਤੀ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਲਿਖਤੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ ਅਧੀਨ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਖਿਲਾਫ ਬਿੱਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕੇਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਰਡਰ XXXVII CPC ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਣਤਰ ਖਿਲਾਫ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ

ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾਸ 14 ਅਤੇ 14.2]

3. ਬਚਾਉ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ (ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ) ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਚਾਉ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਬਚਾਉ ਲਈ ਛੱਡ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਚਾਉ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਟਰਾਇਬਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਵੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਚਾਉ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਉੱਚਿਤ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਚਾਉ 'ਤੇ ਟਰਾਇਬਲ ਮੁੱਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਬਚਾਉ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਨਸਾ ਜਾਂ ਟਰਾਇਬਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬਚਾਉ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਤਰੀਕੇ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ੱਕਾਂ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਬਚਾਉ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਉਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਚਾਉ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਸਲੀ ਟਰਾਇਬਲ ਮੁੱਦੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਉ ਬੇਤੁਕਾ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਾਉ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਬਚਾਉ ਲਈ ਛੱਡ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਛੱਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਬਚਾਉ ਲਈ ਛੱਡ ਕੇਵਲ ਅਪਵਾਦਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਉ ਇੱਕ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਟਰਾਇਬਲ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਜਾਣ, ਨਾਲ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਉੱਚਿਤ ਜਾਂ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਚਾਉ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਬਚਾਉ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਛੱਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾਸ 17, 17.2 ਅਤੇ 17.3]

4. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟ੍ਰਾਇਅਬਲ ਮੁੱਦੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਸਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਅ ਪਾਰਟੀ ਨੰਬਰ 2 ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸੀ ਜੋ ਬਚਾਅ ਪਾਰਟੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਰਚੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਦਾਈ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਬਚਾਅ ਪਾਰਟੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਮਾਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਮੁਦਾਈ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ, ਬਚਾਅ ਪਾਰਟੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਫਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਵਾਲਾ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨੀਂਹ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਮੰਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਚਾਅ ਫਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ। ਮੁਦਾਈ ਦੀ ਇਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੱਥਿਤੀ, ਕਿ ਬਚਾਅ ਪਾਰਟੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਦਾ ਅਸਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਟ੍ਰਾਇਅਬਲ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਸਰਾਸਰ ਫਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 18,19.1 ਅਤੇ 20][1041-ਡੀ-ਐਫ; 1042-ਸੀ-ਡੀ, ਈ]

ਮੈਕੇਲੈਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਬੇਸਿਕ ਉਪਕਰਣ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1977 ਐਸ.ਸੀ. 577: [1977] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1060; ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਟ੍ਰੱਸਟੀਸ਼ਿਪ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਬਟਾਉਨ ਲਿਮਿਟੇਡ.(2017) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 568:[2016] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 660 ; ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਮੋਟਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਅਨੁਰਾਗ ਮਿੱਤਲ (2009) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 274:[2008] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 45 ; ਵੀ.ਕੇ. ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵਾ ਸਟੀਲਜ਼ (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 256: [2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 647- ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਹਵਾਲਾ

[1977] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1060 ਪੈਰਾ 6.3 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2016] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 660 ਪੈਰਾ 6.3 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2008] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 45 ਪੈਰਾ 9.1 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 647 ਪੈਰਾ 9.2 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 379 ਦਾ 2022।

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 11.05.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 402 ਦਾ 2018 ਵਿੱਚ।

ਜਯੰਤ ਕੇ. ਮਹਿਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਭਿਮਨਯੂ ਮਹਾਜਨ, ਅਪੂਰਵਾ ਭੂਮੇਸ਼, ਮਿਸ ਮਾਧਵੀ ਖਾਰੇ, ਮਿਸ ਅਨੁਭਾ ਗੋਏਲ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸਚਿਨ ਦੁੱਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਡਾ. ਫਰੁਖ ਖਾਨ, ਮਿਸ ਰਿਧਿਮਾ ਗੋਇਲ, ਅਬਦੁਲ ਅਜੀਜ਼ ਚੌਹਾਸ, ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਇਲ, ਲੋਕੇਸ਼ ਭੋਲਾ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਕਰਨ ਗਰੋਵਰ, ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਏ. ਉਸ਼ੀ ਰੈੱਡੀ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਧੀਰ ਕੁਮਾਰ ਓਝਾ, ਦੇਬੋਪ੍ਰਿਯੋ ਪਾਲ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਭਾਟੀ, ਸ੍ਰੀਰਾਮ ਪੀ., ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਿਆਂਕਾ।

ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ 11.05.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 18.09.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਾਧੂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਨਿਆਂਕ-05: ਪੱਛਮੀ, ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਕੋਰਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਵਿਲਡਿਵ)/611333/2016 ਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2.1. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ 18.09.2017 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਵਪੱਖੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਟ੍ਰਾਇਅਬਲ ਮੁੱਦੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। 11.05.2018 ਦੇ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਵਪੱਖੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੁਖਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਬਚਾਵਪੱਖੀ (ਜੋ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਹੈ) ਨੇ ਵੀ 18.09.2017 ਦੇ ਉਸੇ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 43 ਆਫ 2018 ਹੈ), ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 05.09.2018 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 05.09.2018 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ,

ਅਸੀਂ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਪਹਿਲੂ

3. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਪਹਿਲੂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

3.1. ਪਰਿਵਾਦੀ-ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 ('ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.') ਦੇ ਆਰਡਰ XXXVII ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਉਤਪਾਦਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਫਰਮ ਵਜੋਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ। ਪਰਿਵਾਦੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਚਾਵਪੱਖੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੀਅਲ ਏਸਟੇਟ ਅਤੇ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਵਿਕਾਸ ਫਰਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਚਾਵਪੱਖੀ ਨੰਬਰ 2 (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਵਪੱਖੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 'ਮਿਸਟ' ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 1, ਸੈਕਟਰ 143-ਬੀ, ਨੋਇਡਾ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

3.2. ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਬਚਾਵਪੱਖੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਸਾਈਟ ਪਤੇ ਤੇ 200 ਟਨ ਸਟੀਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਸਪਲਾਈ 06.02.2015 ਅਤੇ 20.03.2015 ਦੀਆਂ ਦੋ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਵਪੱਖੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਬਚਾਵਪੱਖੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਨਵੌਇਸਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਰਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 7 ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈਆਂ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨਵੌਇਸਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੁਪਏ 89,50,244/- ਦੀ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ।

3.3. ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਐਕਸਿਸ ਬੈਂਕ, ਸੈਕਟਰ-44 ਨੋਇਡਾ ਬ੍ਰਾਂਚ 'ਤੇ ਖਿੱਚੇ ਦੋ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 037274 ਮਿਤੀ 04.05.2015 ਨੂੰ 14,72,269 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 037272 ਮਿਤੀ 09.05.2015 ਨੂੰ 13,34,319 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਸਿਰਫ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੇ 28.01.2016 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਮੰਗਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ, ਉਚਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ 'ਤੇ, ਆਰਡਰ XXXVII CPC ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੇ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਖਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

3.4. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਰਕ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪਰਿਵਾਦੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਟਰੈਕਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਬਿੱਲ ਪਰਿਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ; ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ; ਅਤੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰ ਪਰਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਿਚਕਾਰ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਭਾਉਣੀ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਰਅਸਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੰਟਰੈਕਟ ਨਾਲ ਬਾਹਰਲਾ ਸੀ।

3.5. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 'ਤੇ ਸ਼ਿਫਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰਕ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਲੈਜਰ

ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਖਾਤਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਰੱਖਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਪਰਿਵਾਦੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਪਰਿਵਾਦੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਿੱਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ "ਸੀ/ਓ ਮਿਸਟ" ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਰਿਵਾਦੀ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਸੀ।

3.6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਕਿ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਕਿ ਪਰਚੂਨੀਆ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਠੇਕੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਲਕ, ਭਾਵ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1, ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹੋਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਲਈ ਬਿਲ ਸਮੇਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਰਚੂਨੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

3.7. ਪਰਚੂਨੀਆ ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਬਲਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ "ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ" ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ।

ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ

4. ਆਪਣੇ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 18.09.2017 ਨੂੰ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਅ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਵਿਚਾਰਿਆ; ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਬੋਝ ਸ਼ਿਫਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

4.1. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨਿਰਮਾਣ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਲ, ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਪਰਚੂਨੀਆ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਬੇਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਸਾਈਟ ਪਤੇ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਅਸਲ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪਲਾਈਆਂ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿਲਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਕਿ ਠੇਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਜੀਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਪਰਚੂਨੀਆ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਚੈੱਕਾਂ ਅਤੇ ਡਿਮਾਂਡ ਡਰਾਫਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਸਾਈਟ ਪਤੇ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਸਿੱਧੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ. ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਗੁਪਤਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ

ਗਈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਿੱਖੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਡਰ XXXVII CPC ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਐਨਕੈਸ਼ਮੈਂਟ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਚੈੱਕ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ਼ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਦੋ ਚੈੱਕਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨੰਬਰ 1, ਪਰ ਇਹ ਖਰੀਦ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਨਵੌਇਸਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ; ਅਤੇ ਚਲਾਨ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਡਰ XXXVII CPC ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ।

4.2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਮਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧੇ ਹਨ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ,-

“15. ਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਵਾਇਸ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ- 1 ਦੇ ਸਾਈਟ ਪਤੇ 'ਤੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ- 2 ਵੱਲੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ- 1 ਦਾ ਏਜੰਟ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਬੱਧੇ ਹਨ।”

5. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਟ੍ਰਾਇਅਬਲ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਤੀਜਤਨ, ਵਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ 89,50,244/- ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ 10% ਸਾਲਾਨਾ ਬਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 402 ਦੇ 2018 ਸੀ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਰੰਤੂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

6.1. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮਾਨ ਦਾ ਵਿਤਰਣ ਪਤਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸਾਈਟ ਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦ ਦੇ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਫ ਸੀ ਕਿ ਖਰੀਦ ਦੇ ਆਰਡਰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਬਿਲ ਪਰਚੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਉੱਤੇ ਹੀ ਪਰਚੀਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਉੱਤੇ; ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਬਿਲ ਪਰਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

6.2. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ XXXVII ਅਧੀਨ ਬਣਾਉਣਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ ਲਈ ਬਿਲ ਪਰਚੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਕਰਾਰ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਚੈੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਚੈੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ XXXVII ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਖਿਲਾਫ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ XXXVII ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੋਣ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਚੈੱਕ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ, ਫਿਰ ਵੀ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ XXXVII ਅਧੀਨ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਣਾਉਣਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੀ ਬਣਾਉਣਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ: -

"9. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ.2 ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.2/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ.1 ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਸ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ.2 ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.2 ਦੋਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ.2 ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.2/ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ.1 ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਡੀ) ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872 ਇਹ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਕਰਾਰ ਦੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਵਹਿੰਦਾ/ਪਾਸ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.2/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ.1 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ.2 ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ.2 ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.2/ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ.1 ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।"

6.3. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮੈਕੇਲੈਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਬੇਸਿਕ ਉਪਕਰਣ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1977 ਐਸ.ਸੀ. 577, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਸਨ; ਪਰ ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤ ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਟ੍ਰਸਟੀਸ਼ਿਪ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਬਟਾਊਨ ਲਿਮਿਟੇਡ: (2017) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 568 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਚਾਅ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਇਏਬਲ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਹਾਸੀ-ਖੇਡੀ ਅਤੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਸਿਰਫ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਉਚਿਤ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ

7. ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 743 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ ਸੀ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ 18.09.2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 (ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਇੱਥੇ) ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਲੱਗ (ਅਤੇ ਬਾਅਦ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 05.09.2018 ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਬਚਾਅ ਹਾਸੀ-ਖੇਡੀ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ: -

“ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਬਚਾਅ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸੀ-ਖੇਡੀ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਕੋਈ ਅਸਲ ਟ੍ਰਾਇਏਬਲ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1/ਮੁਦਾਇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕਿੱਥੇ ਸੀ।” 8. ਹੁਣ ਜੋ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ ਵਰਿਸਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲੇਂਟਿਫ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਪਲੇਂਟਿਫ ਨੇ ਖੁਦ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੁਕੌਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਲੇਂਟਿਫ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

9.1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਟੀਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਪਲੇਂਟਿਫ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1

ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਭਾਰਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 230 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਲੇਂਟਿਫ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਟਰੈਕਟ ਲਈ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਮੋਟਰਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਅਨੁਰਾਗ ਮਿੱਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ: (2009) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 274। ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਪਲੇਂਟਿਫ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਦੋ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 037274 ਅਤੇ 037272 ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੈਅ ਰਕਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ XXXVII ਨਿਯਮ 1(2) ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਚੈੱਕ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਨਹੀਂ।

9.2. ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਪਲੇਂਟਿਫ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ XXXVII ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਵੀ.ਕੇ. ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵਾ ਸਟੀਲਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ: (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 256।

10. ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ, ਪਲੇਂਟਿਫ-ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਵਕੀਲ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ, ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10.1. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਬੋਝ ਸ਼ਿਫਟ ਕਰਕੇ। ਜਿਹੜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਉਠਾਏ ਸਨ; ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਮਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਕਿ ਮਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮਾਲ ਦਾ ਵਿਤਰਣ ਪਤਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਸਾਈਟ ਦਾ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇਕੱਠੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਕਤ ਬਿਲਾਂ ਖਿਲਾਫ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨੂੰ ਲਿਕੁਇਡੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

10.2. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਆਰਡਰ XXXVII CPC ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ਼ਿਫਟ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਦੇ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 (ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2) ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ, ਪਲੇਂਟਿਫ ਦੁਆਰਾ ਮਟੀਰੀਅਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਪਲੇਂਟਿਫ ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਲਗਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਿਲ ਪਲੇਂਟਿਫ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਲੇਂਟਿਫ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤੱਥ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਨਾਮ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਪਲੇਂਟਿਫ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਕੋਈ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਟੀਲ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਬਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਇਸਨੇ ਨਕਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਦਿਖਾਈ

ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਪਲੇਂਟਿਫ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

11.1. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਅਪੀਲ (ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 743 ਦੀ 2018) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 05.09.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲ ਬਿਨਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਸਨ ਜਿਸ ਲਈ, ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

12. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚਿਆ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

13. ਜੋ ਕੁਝ ਇਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ, ਕੀ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਧੀਨ ਆਰਡਰ XXXVII ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਲਈ ਦਾਵੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

14. ਮੁਦਾਈ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਆਰਡਰ XXXVII ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਜੋਂ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲਈ ਰੋਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲੇਂਟ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਮਲਾ ਲਿਖਤੀ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਠਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ ਅਧੀਨ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਖਿਲਾਫ ਬਿਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੋ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 037274 ਮਿਤੀ 04.05.2015 ਦੇ ਸੰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰੁ. 14,72,269/- ਅਤੇ ਨੰਬਰ 037272 ਮਿਤੀ 09.05.2015 ਦੇ ਸੰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰੁ. 13,34,319/-।

14.1. ਮੁਦਾਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੋਈ ਮੌਦਰਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ, ਬਚਾਅ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਅਗਲੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਬਚਾਅ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਮੁਦਾਈ-ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਆਰਡਰ XXXVII ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕਾਂ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

14.2. ਕੇਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਰਡਰ XXXVII CPC ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?

15. ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਬਚਾਅ ਤੋਂ ਕੋਈ ਟਰਾਇਏਬਲ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਚਾਅ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਉਚਿਤ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਈ

ਕੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ IDBI ਟਰੱਸਟੀਸ਼ਿਪ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

16. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ Mechelec ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲਾਗੂ ਸਿਦਾਂਤ ਉਹ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ IDBI ਟਰੱਸਟੀਸ਼ਿਪ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਹੇ ਗਏ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

16.1. Mechelec ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼(ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਦਾਂਤ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: -

“8. ਕਿਰਨਮੋਯੀ ਦਾਸੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਜੇ. ਚੈਟਰਜੀ [AIR 1949 Cal 479 : 49 CWN 246, 253 : ILR (1945) 2 Cal 145.] ਦਾਸ, ਜੇ., ਨੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਰਡਰ 17 CPC ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ (ਪੰਨਾ 253 ਤੇ):

“(ਅ) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਦਾਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਬਚਾਅ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(ਬੀ) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇੱਕ ਅਜਮਾਉਣ ਯੋਗ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਸਚਾਈ ਆਧਾਰਿਤ ਜਾਂ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਚਾਅ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਧੀਆ ਬਚਾਅ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟ ਹੈ।

(ਸੀ) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਬਚਾਅ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਟਰਾਇਲ ਵੇਲੇ ਉਹ ਵਾਦੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਚਾਅ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਟਰਾਇਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ।

(ਡੀ) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਭ੍ਰਾਮਕ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਈ) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਭ੍ਰਾਮਕ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਵੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਛੁੱਟ ਦੇਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 'ਤੇ ਦਯਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ।”

16.2. ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਟ੍ਰੱਸਟੀਸ਼ਿਪ(ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ: -

“17. ਤਦਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਕੇਲੈਕ ਕੇਸ [ਮੈਕੇਲੈਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ & ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਬੇਸਿਕ ਉਪਕਰਣ

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ., (1976) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 687] ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਹੁਣ ਓਰਡਰ 37 ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਸੋਧ ਅਤੇ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਖੀਰਾਮ ਕੇਸ [ਮਿਲਖੀਰਾਮ (ਭਾਰਤ) (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚਮਨਲਾਲ ਭਰਾਵਾਂ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ. 1698 : (1966) 68 ਬੋਮ ਐਲ.ਆਰ. 36] ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਜਾਣਗੇ:

17.1. ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਚਾਅ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਬਚਾਅ ਜੋ ਸੰਭਵਤ: ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਛੁੱਟ ਹੈ।

17.2. ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਸੰਭਵ ਬਚਾਅ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਚੰਗਾ ਬਚਾਅ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

17.3. ਭਾਵੇਂ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਜਾਂ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਰ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੱਢੇ ਜਾਣ।

17.4. ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਭਵ ਹੈ ਪਰ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀ ਮੂਲ ਰਕਮ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

17.5. ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਠੋਸ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਸਲੀ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਂਦਾ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਬਚਾਅ ਹਾਸੀਖੇਡੂ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

17.6. ਜੇਕਰ ਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ (ਭਾਵੇਂ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਠੋਸ ਬਚਾਅ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ), ਤਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਉਹ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

17. ਇਹ ਇੱਕਦਮ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਟ੍ਰਸਟੀਸ਼ਿਪ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਕੇਲੇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 8 'ਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਆਰਡਰ XXXVII ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੁਪਰਸੀਡ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਮੂਲ ਥੀਮ 'ਤੇ, ਸਿਧਾਂਤ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ (ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ) ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਨਿਯਮ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਕਹਿ ਕੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੋਲ ਵਾਸਤਵ 'ਚ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

17.1. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ

ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਚਾਅ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਬਚਾਅ ਜੋ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਬਚਾਅ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਬਚਾਅ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇਹ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਸਖਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੱਢਣ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੌਥੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਸੰਭਵ ਪਰ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਮੁੱਖ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿਆਜ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

17.2. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਚਾਅ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਨੀਅਤ ਜਾਂ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ, ਛੱਡ ਅਜੇ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਢੰਗ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਉਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਚਾਅ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਸਲੀ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਯੋਗ ਮੁੱਦੇ ਨਾ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬਚਾਅ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

17.3. ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਸਿਰਫ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਅ ਇੱਕ ਯੋਗ ਲੱਗਦਾ ਹੋਵੇ। ਯੋਗ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾਯੋਗ ਬਚਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਜਬੂਤ ਕਾਰਨ ਦੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਜਬੂਤ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਚਾਅ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਸ਼ੱਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਖਤ ਜਾਂ ਉੱਚੇ ਹਾਲਾਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ, ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰਯ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੋਈ ਅਸਲ ਯੋਗ ਮੁੱਦਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਜਾਂ ਤੰਗ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

18. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਲੇਠੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪਲੇਠੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੂਟ ਨੂੰ ਆਰਡਰ XXXVII CPC ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਕਿ ਬਚਾਅ ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਤੰਗ ਸਨ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਯੋਗ ਮੁੱਦੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ। ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਲੇਠੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਪਲੇਠੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਮਾਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪਲੇਠੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਹਲਕਾ ਜਾਂ ਤੰਗ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨੀਂਹ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਹੈ।

19. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 (ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2) ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ 18.09.2017 ਦੇ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ RFA ਨੰਬਰ 743 ਦੇ 2018 ਸੀ, ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 05.09.2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਹਲਕਾ ਜਾਂ ਤੰਗ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਪਲੇਠੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕਿੱਥੇ ਸੀ?

19.1. ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਨੋਟਿਸ਼ਬਲ ਹੈ ਕਿ 05.09.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 11.05.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀ ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਭਾਵ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਬੇਤੁਕੇ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਉਚਿਤ ਬਕਾਏ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2) ਦਾ ਬਚਾਅ ਬੇਤੁਕਾ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਪਰਖਣ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਸਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਪਰਚਾਰਕ ਦੀ ਇਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸਥਿਤੀ, ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਲੱਗਦਾ। ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ; ਬਲਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰਾਇਅਬਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

20. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਟਰਾਇਅਬਲ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬੇਤੁਕਾ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

20.1. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਚੁਣੌਤੀ ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

21. ਇਥੇ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਬਚਾਅ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਪਰ ਫਿਰ, ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 17.08.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਅਮਲ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ 40,00,000/- (ਚਾਲੀ ਲੱਖ) ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 24.09.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ, ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਚਾਅ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਠੀਕ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂਕਿ ਪਰਖਣ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ 40,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ।

21.1. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਤਰਕਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਪਟ ਰਹੇ ਹਾਂ; ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

22. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 11.05.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 18.09.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ਾਰੋਪਣ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਬਚਾਉ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2) ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ 40,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 40,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਹੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਵਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਉ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ।

22.1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਸ਼ੁਭਾਂਸ਼ੂ ਦਾਸ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate